WASHINGTON

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНО.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 209. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ 29-го ЖОВТНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 29, 1954. No. 209. VOL. LXI.

ТЕПЕР НЕ ЧАС НА РОЗМОВИ З СОВЄТАМИ — КАЖЕ АЙЗЕНГАВЕР

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ АПАТІЇ СЕРЕД ВИБОРЦІВ І ТОМУ ПРОМОВЛЯТИМЕ В ЧОТИРЬОХ СТЕЙТАХ; НАЙКРАЩЕ ВИБОРЧЕ ГАСЛО — ЦЕУСПІХИ УРЯДУ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер після довшої перерви відновив пресові конференції в Білому Домі і на першій конференції з журналістами заявив, що він проти того, щоб тепер почнинати розмови представників чотирьох держав із Совєтами. В цій справі президент погоджується з англійським прем'єром Черчилом, який недавно сказав, що розмови з Совєтами в справі об'єднання Німеччини могли б відбутися аж після ратифікації договору про озброєння. Розмови з Совєтами можуть початись тоді, сказав президент, коли Совєти створять таку ситуацію, що можна буде більше вірити в щирість їхніх балачок про мир. Але Айзенгавер твердив, що тепер існує більше причин надіятися на мир, як це було давніше. Одною із цих причин — це те, „що ми маємо в цій країні силу, яка може допомогти й іншим вільним державам світу". Президент сказав, що представники комуністів не змінили своєї „фанатичної цілі" завоювати весь світ, але надія на мир зросла, бо зросла сила вільного світу, яка зменшила напруження в таких пунктах як Іран, Суез, Трієст, Гватемаля, Корея, Індо-Китай, Півд ен но-Східня Азія та Західня Европа. Вільний світ об'єднюється в своїй обороні, сказав президент, і тому створюються кращі умови до переговорів з комуністами. Айзенгавер довше затримався при відповідях в справі теперішньої виборчої кампанії, заявляючи, що в п'ятницю 29 жовтня відбуде літаком подорож до чотирьох стейтів, в яких вигол осить виборчі промови. З Білого Дому повідомляють, що президент полетить своїм літаком „Колюмбіною", але партійний республіканський комітет заплатить кошти цієї подорожі. Президент сказав, що ціль його поїздки — це розвіяти апатію виборців та заохотити до голосування 2 листопада. Він заявив, що апатія серед виборців спричинена не тому, що виборці невдоволені з його уряду, тільки тому, що жителі вдоволені і нічим не турбуються та не дбають про вислід виборів. Президент не хотів передбачати, яка партія виграє вибори, заявляючи, що він вибори з 2 листопада не вважає за вислів довір'я до свого уряду. Деякі республіканські кандидати, сказав президент, послуговуються протикомуністичним гаслом у виборчій кампанії, але це діється не з його ініціятиви, бо сам президент вважає за найкраще виборче гасло своєї партії — осяги свого кряду в Конгресі. На думку президента немає непорозуміння між обома партіями в засадничих справа закордонної політики, є тільки розходження щодо її здійснювання. Зменшення числа безробіття свідчить про поліпшення в цілій економіці країни. Президент, відповідаючи на запити журналістів, висловив ще свою думку про такі справи: 1. Не хотів сказати, чи скандал в Будівельній Адміністрації матиме політичні наслідки. 2. Заявив, що інтереси уряду вповні забезпечені в контракті Комісії Атомової Енергії з фірмою Діксон-Єйтс. Президент гаряче обороняв цей контракт, проти якого виступають демократи під час виборчої кампанії. Айзенгавер погоджується з тим, щоб республіканські партійні й конгресові політики рекомендували тих урядовців, які стараються про пости в державній адміністрації.

ТАК ДУМАЄ ПРЕЗИДЕНТ...

Президент Айзенгавер скубає себе за брову, думаючи над відповіддю на запит про евентуальну зустріч голів урядів чотирьох великодержав. Він відповів, що він готовий зустрітись з Маленковим або з кимнебудь іншим, що був би „щиро заінтересований" в закріпленні миру, але він уважає, що тепер не час на таку зустріч. Подібну думку висловив раніше теж і англійський прем'єр Черчил.

Москва зажадала виїзду дружини американського диплома та

Москва. — Совєтське міністерство закордонних справ заявило, що дружина другого секретаря американської амбасади Карла Саммерлата є „небажаною" особою і зажадало її виїзду. Конфлікт стався зовсім несподівано. Пані Саммерлат вийшла на прогулянку по місті з дружиною морського аташе. На вулиці хотіла зробити світлину з групи жінок, але ті останні злякались і відмовились. Американка не настоювала, сховала апарат і пішла далі, але в цій хвилині два емведисти арештували її та її товаришку і забрали на поліційну станицю, чого не мали права робити, бо обидві американки мали при собі докази, що є жінками членів дипломатичного корпусу. Пані Саммерлат так схвилювалась, що штовхнула одного емведиста, і це мабуть стало причиною совєтської ноти. Самі американки представляють цю подію зовсім інакше, як її представляє офіційно совєтський уряд: не вони, мовляв, а совєтські поліціянти поводились нахабно й брутально, причепившись до них без ніякої з їх боку провини і безправно затягнувши їх на поліцію.

Скінчилася окупація Трієсту

Трієст. — У вівторок 26 жовтня ц. р. скінчився стан тимчасової окупації обширу Трієсту. Югославський губернатор, що адміністрував зоною „Б", передав свої функції представникові югославського уряду, при чому югославські війська зайняли маленький клаптик території з зони „А", згідно з італійсько-югославською умовою. До зони „А" ввійшли італійські війська. Командувач англо-американських окупаційних військ генерал Джан Вінтертон проголосив через радіо останню проклямацію з його підписом — про закінчення періоду окупації і перехід міста й порту Трієст під управління італійської республіки. Парадну церемонію, з якою мали передавати італійцям владу над містом і портом Трієсту, з останньою дефілядою англо-американської залоги та дефілядою італійських військових частин, які вмаршували до міста, — прийшлося відкликати з огляду на бурю із зливним дощем. Внаслідок непогоди понищились декорації, але маси розентузіязмованих італійців все ж таки вийшли на вулиці, не зважаючи на зливний дощ, й вітали танкову частину й військові „траки" повні вояків. До Трієстського порту ввійшли італійський кружляк і нищильник.

АДЕНАУЕР ПРИЇХАВ ДО ЗДА Й ПІДПИШЕ ПАКТ ПРИЯЗНИ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР, СЛІДОМ ЗА ПРЕЗИДЕНТОМ, СЛАВИТЬ АДЕНАУЕРА, ЯК ОДНОГО З НАЙБІЛЬШИХ СУЧАСНИХ ДЕРЖАВНИХ МУЖІВ. — НІМЕЦЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ПЕРЕВЕДЕ У ВАШИНҐТОНІ ВАЖЛИВІ КОНФЕРЕНЦІЇ

Вашингтон. — Канцлер Західньої Німеччини, д-р Конрад Аденауер, прилетів в середу по полудні до Вашингтону й на самому вступі висловив глибоку вдячність Німеччини З'єдиненим Державам за допомогу, яку Америка дала в справі прийняття Західньої Німеччини до спільноти вільних народів. Він заявив, що „цілий німецький нарід є об'єднаний в бажанні жити в постійній сердечній приязні з американським народом." Назустріч канцлерові Аденауерові вийшли на летовище державний секретар Дж. Ф. Доллес, шеф штабу наземних збройних сил американської армії ген. Риджвей і велика частина акредитованого у Вашингтоні дипломатичного корпусу. Вітаючись з 78-літнім канцлером, державний секретар заявив, що це „великий привілей і честь привітати справді великого чоловіка нашого часу". „Чим частіше бачу його, тим більше подивляю його відвагу, передбачливість і державницький формат" — сказав Доллес. Канцлер Аденауер відчитав коротку, зладжену в німецькій мові заяву перед численними журналістами й фотографами. До німецької делеґації належить державний секретар для закордонних справ проф. Гальштайн й кількох інших високих західньо-німецьких урядовців. У середу був гостем у Дж. Ф. Доллеса, де повечеряв, а на четвер вполудне була передбачена нарада у президента Айзенгавера, а після неї — спільний обід. Темами конференцій, що їх переведе у Вашинґтоні канцлер Аденауер з найвищими американськими державними чинниками — є справи, зв'язані з формальним закінченням стану американської окупації в Західній Німеччині та включенням Німеччини до Західньої Европейської Унії і до НАТО. Зокрема темою нарад є справа об'єднання цілої Німеччини, з якою тісно в'яжеться питання дальших нарад з Совєтським Союзом. Канцлер Аденауер погоджується цілком з американським становищем, що недоцільно говорити з большевиками вже тепер, а треба спершу перевести ратифікацію Паризьких протоколів і приступити до озброєння Західньої Німеччини. Проте канцлер напевно говоритиме в розмовах з своїми американськими господарями про становище соціял-демократичної опозиції в західньо-німецькому парляменті і широких німецьких верств, які, бажаючи собі якнайшвидшого об'єднання країни, хочуть вичерпати всі можливості в розмовах з представниками Совєтів. У п'ятницю канцлер Аденауер підпише в рямцях короткої церемонії договір приязни, торговельних і морських зв'язків між Західньою Німеччиною і З'єдиненими Державами. Цей договір відновлює подібну умову між обома цими державами з 1923 року. В суботу канцлер Аденауер промовлятиме на бенкеті в готелі Вальдорф Асторії в Ню Йорку, що його видає в його честь Колюмбійський Університет, який наступного дня передасть йому диплом почесного доктора. Перед від'їздом до Европи, Аденауер переведе в ЗДА ще кілька днів відпочинку.

Допомога Латинській Америці — це забезпека проти большевизму

Ню Йорк, Н. И. — Бувший американський амбасадор в Чіле Клод Дж. Боверс на конференції у Колумбійському університеті в справах Латинської Америки заявив, що американська допомога країнам Середущої і Південної Америки — це розбудова і зміцнення протикомуністичної твердині. „Безпосередня загроза від комунізму, — сказав Боверс, — існує в Европі й Азії, але „смішно мала допомога ЗДА країнам Латинської Америки нічим не виправдана". Крім Боверса промовляв ще й генеральний секретар Організації Американських Держав Карлос Давіля, який нарікав на те, що преса в ЗДА не цікавиться справами інших американських держав. Інший промовець домагався вибудувати могутню телевізійну стацію, яка паралізувала б большевицьку пропаганду. Бувший президент Коста Ріки Отіліо Уляте нарікав, що „великодержави, які діють як наддержави", стараються розв'язувати проблеми малих держав поза межами Об'єднаних Націй.

Справа Петрова все ще товчеться в Австралії

Мелбурн. — Австралійський прем'єр Мензіс виступив у парляменті з гострою атакою проти лідера опозиції, д-ра Герберта Івета, у зв'язку з його закидом, нібито уряд сам сфабрикував один документ, що його бувший емведист Петров передав урядові разом з усіми іншими документами, які стосувались совєтської шпигунської роботи в Австралії. Покликана для справи цього шпигунства королівська комісія ствердила, що закид Іветта „фантастичний": автором цього документу, що скомпромітував двох секретарів Іветта, як інформаторів совєтської амбасади в Австралії, був комуністичний журналіст Локвуд з Сіднею. Секретарі Іветта зладили були для большевиків список тих австралійських журналістів, що їх потім совєтська амбасада старалася перекупити. Прем'єр Мензіс закинув опозиції, що вона старається викликати в громадянстві заколот і дезорієнтацію на тлі шпигунської роботи Совєтів.

13 порторіканців засуджені по 6 років тюрми

Ню Йорк, Н. И. — Федеральний суддя ЗДА Лоренс Е. Волш проголосив вирок для 13 провідників порторіканської націоналістичної партії, згідно з яким кожний із них дістав кару шістьох років тюрми. Після проголошення вироку 20 жінок, деякі з дітьми на руках, встали й вийшли з судової залі. Перед проголошенням вироку суддя сказав: „У цій справі доведено, що ці люди та їхні прихильники відчувають тільки презирство до наших законів, наших судів і наших публічних урядовців". Я переконаний, що вони присвятили себе злочинові й насильству. Між засудженими є дві жінки: Дольорес Льоліта Леброн, яка вже засуджена до 16-річної в'язниці за стріляннину в Конгресі 1 березня цього року, і 43-річна Роза Колляцо, чоловік якої Оскар засуджений на досмертну в'язницю за спробу вбити президента Трумана. Між засудженими є три чоловіки, які разом із Леброн стріляли на конгресменів у Вашингтоні: Рафаелль Кансель Міранда, Ірвін Фльорес Родріґез і Андреас Фіґеро Кордеро, які вже засуджені на 25 років тюрми кожний за напад на Конгрес. Чотири обвинувачені ще не були суджені, вони свідчили для уряду і їх судитимуть пізніше.

Плянують збудувати атомовий пасажирський корабель

Вашингтон. — Ди Бетлегем Стіл Компані почала вивчати справу побудови пасажирського атомового корабля, який служив би для комерційних, а не військових цілей. Ці досліди поширюють програму будови атомових караблів, бо недавно Комісія Атомової Енергії повідомила, що вона задумує побудувати бойовий атомовий корабель (вже спущено на воду перший в світі атомовий підводний човен „Навтілюс" і викінчують будову другого підводного човна, що зватиметься „Морський вовк"). Ди Бетлегем Стіл Компані брала участь у будові машинерії для „Навтілюса". Крім цієї фірми, ще дві інші кораблебудівельні фірми працюють в цій самій ділянці.

Пакістанові загрожує громадянська війна

Лондон. — Вістки з Пакістану говорять про таку складну ситуацію в цій країні, що там загрожує вибух громадянської війни. За останніми інформаціями — фактичним володарем країни є генеральний губернатор Ґулям Магомет, який розв'язав парлямент, припинив важність всіх конституційних свобод і оперся на війську. Коли з Вашингтону літаком вернувся прем'єр Магомет Алі й зголосився на розмову з Ґулямом Магометом, цей останній — читаємо в англійській пресі — поставив йому ультимат: або підкоритись виданим розпорядженням і піти на льояльну з ним співпрацю, або податися до димісії і бути приготованим на те, що його однодумці та прихильники будуть масово виарештувані. Магомет Алі вибрав співпрацю, проте положення все ще дуже напружене. У новому пакістанському уряді шеф армії став міністром оборони, а ще один генерал — міністром внутрішніх справ. До Карачі стягнено війська. Наскільки ці події на внутрішньому терені Пакістану можуть відбитися на закордонній політиці того краю, що до цього часу була яскраво антикомуністична — покищо невідомо.

В ОН прийнято спільну західню й совєтську резолюцію

Об'єднані Нації. — Об'єднані Комісії ОН Політична й Безпеки прийняли одноголосно резолюцію в справі відновлення комісії Об'єднаних Націй для справ роззброєння, яка взяла б під увагу останню англо-французьку пропозицію у справі роззброєння і всі інші пропозиції, що вплинули в міжчасі, і предложила Об'єднаним Націям вислідн дальших в цій справі нарад. Ця резолюція має чисто процедуральний і формальний характер, але преса підкреслює її значення з уваги на те, що це перший від довгих років випадок, коли три західні великодержави й Канада дістали згоду від Совєтів прилучитись до їх внеску і разом із ними „спонзурувати" внесок, як ніби спільний. Очевидно, щойно на дальших тайних нарадах у комісії для справ роззброєння покажеться, чи СССР дійсно рішився на зміну своєї політики і готов погодитись на частинне голосування в Об'єднаних Націях є лише черговим пропаґандивним трюком для заміления очей наївним прихильникам „співіснування".

Демократи домагаються безплатної телевізійної передачі для Стівенсона

Ню Йорк, Н. И. — Після телевізійних і радіових передач промови президента Айзенгавера та членів його кабінету, голова Крайового Демократичного Комітету Стіфен А. Мічелл вислав депеші до всіх тих стацій, які передавали промову Айзенгавера, домагаючись безплатної передачі промови бувшого демократичного кандидата на президента Адлея Стівенсона. Директор стації NBC погодився на просьбу Мічелла і визначив суботу на промову Стівенсона. Але дві інші станції, CBS і ABC, відмовили просьбі Мічелла. Директор CBS Стентон заявив, що політика його установи не передбачає давати можливости відповідати на заяви президента, без огляду на те, чи президентом є республіканець чи демократ. Інші радіові й телевізійні стації ще не дали відповіді на просьбу Мічелла. Республіканці замовили напередодні виборів час на політичні промови в численних станціях, бажаючи ще в понеділок 1 листопада здобути прихильність для своєї програми.

З'єдинені Держави обіцяли 100 мільйонів Єгиптові

Каїро. — Згідно з попередньою заповіддю президента Айзенгавера, що на випадок злагоди Єгипту з Англією у справі Суезу ЗДА прийдуть Єгиптові з фінансовою допомогою, одержано тепер з Вашингтону запевнення, що ЗДА почнуть вже в найближчому тижні реалізувати признану в принципі допомогу Єгиптові у висоті $100,000,000. Вона буде охоплювати одинаково технічну поміч в розбудові єгипетської економіки — нових промислових закладів, шляхів і т. д., як теж видатну поміч у розбудові і модернізації єгипетської армії.

Атентат на єгипетського прем'єра

Каїро. — Коли єгипетський прем'єр, полковник Ґамаль Нассер промовляв на публічному зібранні в Александрії, з юрби пролунало вісім револьверових стрілів. Жадна куля не поцілила прем'єра. Деякі кулі попали в лямпу, відламки якої поранили міністра хліборобства з Судану й місцевого адвоката. Атентатчика схопили. Це — Махмуд Абдул Ляфіт, член розв'язаної урядом політичної організації магометанських релігійних фанатиків. Тому, що промову прем'єра передавали через всі єгипетські радіостації, мільйони слухачів чули стріли, а після них заспокійливі слова прем'єра Нассера. Разом з атентатчиком арештовано ще трьох інших людей, які були в його товаристві.

В АМЕРИЦІ

● **Уряд Іміґрації й Натуралізації в Ню Йорку** хоче депортувати до Ірляндії 51-річного Кілорана за те, що він 30 років тому прибув до ЗДА на афідавіт свого брата. Його сестра вислала була своїм двом братам гроші й афідавіт. Брат, що одержав афідавіт, залюбився перед виїздом до ЗДА і передав свій афідавіт братові, який присланї сестрою гроші на подорож передав матері. Кілоран має жінку і 13 дітей.

● **Армія, фльота і летунство** звернулися до Пентаґону з просьбою прислати 32,500 фотографій президента Айзенгавера. Безплатно вони дістануть тільки 2,000 фотографій, а решту мусять купити.

● **Учитель економії** 36-річний Дейвід К. Шпіґель з Ню Йорку покинув учительський фах і взявся продавати плястичні товари для домашнього вжитку. Несумлінними операціями він „натягнув" своїх знайомих і приятелів на суму 92,675 долярів. Шпіґеля арештовано.

● **Джан Уґлесіч**, батько 16-річного сина, який згинув в автовій катастрофі, їдучи з своїм товаришем, хоче зробити на нагробнику свого сина такий напис: „На пам'ять любого сина, жертви теперішньої соціяльної системи і умов, які вона створила". Він каже, що в теперішній час „зник авторитет батьків у дітей". Власник цвинтаря відмовився вмістити цей напис, кажучи, що він ображає громадянство. Адвокат Джана Уґлесіча твердить, що цей напис не є неморальний, і просить суд вирішити спір на його користь.

До Ню Йорку привезено нові вагони підземки, які випродукувала вагонобудівельна фабрика у Бервіку в Пенсилвенії. Ці вагони привезли до Ню Йорку, дочепивши їх до залізничих вагонів, бо віддалення між рейками на залізниці і підземці однакове. Нові вагони мають вітряки, які взимі віятимуть поволіше, щоб утримувати температуру коло 70 степенів, а влітку швидше, щоб охолоджувати повітря.

● **Президент Айзенгавер** дозволив вислати 8 мільйонів харчових пачок до всіх країн вільного світу на суму 35 мільйонів долярів. Ці харчі дасть департамент рільництва з надвишки, яка залишається внаслідок підтримки цін на фармерські продукти.

● **Поборова Служба** повідомляє, що тести студентів каледжів, які просять про відложення військової служби, відбуватимуться 9 грудня 1954 і 21-го квітня 1955 року. Інші терміни непередбачені. Студент може відбути тільки один тест.

75 відсотків негритянського населення голосуватимуть за демократів

Ню Йорк, Н. И. — Голова Американського Інституту Публічної Опінії Джордж Геллоп твердить, що понад 70 відсотків негритянських виборців під час цьогорічних виборів, голосуватимуть за демократичних кандидатів. До таких висновків цей Інститут прийшов, досліджуючи настрої негритянських виборців. Хоч Республіканська Партія вважається чемпіоном визволення негритянського населення, кольорові виборці, якщо б тепер відбувалися вибори, голосували б так: в південних стейтах: 73 відсотки за демократів, а 27 відсотків за республіканців; у північних стейтах: 77 відсотків за демократів, а 23 відсотки за республіканців. Республіканці скасували окремі школи для кольорових учнів, але негри не підтримують цієї партії, вважаючи, що демократична партія — це партія бідних людей і прихильніша кольоровому населенню. 47-річний негр із Вілмінґтону заявив представникові Інституту Геллопа: „Коли демократи при владі, ви не мусите журитися про працю".

● **27 жовтня цього року** Ню Йорк відзначає 50-річчя першої підземки в цьому місті. 1904 року, 27-го жовтня, почав курсувати в Ню Йорку перший поїзд підземки від Сити Голл до 145-ої вулиці. З цього приводу відбудеться окрема виставка, яка показуватиме розвиток цього засобу комунікації.

Американські ренеґати тужать за Америкою

Вашингтон. — З департаменту оборони повідомляють, що деякі з тих 21 американських полонених, які відмовилися були вертатися до ЗДА, вже жалують цього свого кроку і тужать за батьківщиною. Вже минув рік, як вони вибрали собі нову „комуністичну батьківщину", але мало вісток приходить від них із комуністичного Китаю, де вони живуть, втративши ілюзії про „комуністичний рай", який їм обіцяли червоні аґітатори. Згідно з інформаціями департаменту оборони, китайські комуністи не цікавляться цими бувшими американськими вояками, яких минулого року використовували для своєї пропаґанди. Але досі ще немає потверджених вісток, що вони просять дозволу повернутися до ЗДА. Та й не знати, чи відпустили б їх червоні китайці на волю з-поза „бамбукової завіси".

● **У Мадярщині** випустили з в'язниці колишніх двох високих комуністичних достойників, Ґіюлю Каляя, колишнього міністра закордонних справ, і Яноша Кардара, колишнього міністра внутрішніх справ і заступника генерального секретаря комуністичної партії Мадярщини: їх обох арештували були в 1951 році, як „тітоїстів". Тепер реабілітували і прийняли назад до комуністичної партії з перспективою дальшої кар'єри — в уряді і криміналі.

В СВІТІ

● **Між совєтським делеґатом** в ОН Вишинським і делеґатом Ливану Маліком відбувся словесний поєдинок на терені Політичної Ради ОН на тему професії кожного з них. Вишинський навів саркастично на адресу професора Маліка цитату з Гайнріха Гайне „сімдесят сім професорів — батьківщино, ти згинула", — а Малік у відповідь, на адресу адвоката Вишинського пригадав вислів того ж Гайне, що „опинившись в руках 77 адвокатів, батьківщино, тебе зрадили".

● **Сім найчільніших письменників Англії** оприлюднили на сторінках лондонського „Таймсу" спільного листа з протестом проти скарг, від яких терплять письменники. Деякі читачі добачають в різних літературних творах персональні натяки на їх особи чи іхні родинні відносини й скаржаться на авторів цих творів владі, яка поклику є авторів до суду й накладає кари. Одвертий лист сімох письменників називає таку практику поліційною цензурою.

● **Дружина американського комуніста Германа Філда**, яка живе з двома синами в Лондоні, дістала першу за п'ять років депешу від свого чоловіка: п'ять років тому його арештували були у Варшаві і від того часу слід за ним щез, поки кілька тижнів тому колишній комуно-польський поліційний урядовець Юзеф Святло, який втік на Захід, не оповів усі подробиці тієї афери з братами Філдами. Герман Філд депешував, що він „відпочиває" після переживань у 5-річній тюрмі. Чи живе його брат Ноел, колишній високий американський державний урядовець, теж комуніст, який сидів у в'язниці у Будапешті, покищо невідомо.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	One year	$10.00
На три місяці	2.75	Six months	5.25
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЕВХАРИСТІЙНО-МАРІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС

Українському Католицькому Екзархатові в ЗДА належаться щирі ґратуляції за зорганізовану і переведену ним величаву релігійну маніфестацію, якою був Евхаристійно-Марійський Конґрес у Филаделфії минулої п'ятниці, суботи і неділі.

Значення і вартости того Конґресу не можна перецінити, не тільки під чисто релігійним, але й обрядовим та національним оглядом. Не приписуючи собі компетенції говорити про релігійне значення такого Конґресу, ми бажали б підкреслити вартість і значення зв'язаних між собою обрядової і національної його сторінок.

У Конґресі взяли активну участь представники багатьох східніх обрядів Католицької Церкви, як теж і представники латинського обряду. На такому загальному тлі заблистів ще більшою красою і величністю наш справді незрівнянний обряд, спільний в основному для обидвох українських Церков, Католицької і Православної. Приглядаючись цим величавим церковним відправам під час Конґресу, можна було набрати враження й переконання, що коли б на тих відправах були представники ще якогось іншого князя Володимира, що шукають найкращої віри для свого народу, то вони теж не були б мали вагань і труднощів у виборі. Масстатичність наших Владик, що відправляли Богослуження, святочність і повага всієї Богослужебної процедури, чудові мелодії пісень, сповнювали учасників не тільки великою побожністю, але й радістю та вдячністю за приналежність до того народу, що зумів убрати свою глибоку віру в Бога в таку незрівнянну красу зовнішнього її виявлення.

Не можна не добачувати теж і великого національного значення того Конґресу. Беручи до уваги тільки подану в місцевій американській пресі консервативну цифру понад 20,000 учасників Конґресу, що їх становили майже виключно українці, коли мова про публіку, беручи до уваги українську ініціятиву і організацію тієї релігійної маніфестації та участь у ній найвищих церковних достойників: Апостольського Нунція, трьох Кардиналів, сімох Архиєпископів і 18 Єпископів та соток Духовенства — ця маніфестація в очах американського загалу набула великої поваги і авторитету, що записані в першу чергу на конто українських організаторів Конґресу.

Велике національне значення Конґресу підкреслює, зокрема, найширший її відгомін в американській пресі. В описах Конґресу наголошувано його український характер, при чому подавано багато інформацій про мартирологію Української Церкви на Рідній Землі в комуно-московській неволі та про глибоку релігійність українського народу і його героїчну боротьбу за свою віру. Тим то і вартість цього Конґресу не обмежується тільки для католицької частини українського народу, бо ним, цим Конґресом, зроблено велику прислугу і всій Українській Нації та його визвольній справі.

Під цим кутом не можна не підкреслити ще одного важливого моменту Филаделфійського Конґресу: виразного українського проводу та ініціятиви в Католицькій Церкві Східніх Обрядів. Свого часу один із членів очолюваної конґресменом Керстеном конґресової підкомісії, що переводить переслухання в справі загарбання і поневолення большевиками поодиноких країн і народів, твердив на підставі своєї практики при переслуханнях в Европі, що йому найбільше імпонує довір'я, з яким ставляться інші поневолені народи до українців. Він бачив і переконався, що ці народи цілком виразно признають українцям провід у визвольній боротьбі проти большевизму, беруть собі з них приклад і покладають на них великі надії. Це — в політичній ділянці. Евхаристійно-Марійський Конґрес у Филаделфії виявив ті самі тенденції і в Католицькій Церкві Східніх Обрядів.

Цей факт має першорядне і багатобічне значення для українського народу і для Католицької Церкви. Це значення було б ще більше, якби на Конґресі міг бути присутній або прислати Конґресові своє благословення український Кардинал, на найменування якого українські католики з надією очікують ще від смерти Кардинала Сильвестра Сембратовича.

ОБЛУДНИЙ КОМУНІЗМ

Новітні віки — це перш за все винесення самого поняття „людина". Февдальне закріпощення разом із релігійною нетерпимістю середньовіччя мусіли привести до цієї зміни — тим більше, що цього вимагали соціяльні й побутові зміни.

Не боротьба кляс, але новий світогляд, в осередку якого стояла „людина" — жива і розумна істота, яка змагає до пізнання всього і для цього прагне упорядкованих і догідних умовин життя, — дав підстави для нового прогресу. З одного боку, зворот до всього, що людське, що визначає величність самої людини, знаходить нові шляхи духового розвою людства, для якого головною рушійною силою стає ідея свободи в найширшому розумінні цього слова: особистої, народної і вселюдської. З другого ж боку теж і напрямні суспільних та політичних рухів вливаються у це прогресивне русло свободи і свій вияв знаходять у Французькій революції, що спрецизувала цю нову ідею трьома словами: свобода, братерство і рівність, які стали потім політичним гаслом і справедливих і фальшивих борців.

Сама перемога Французької революції — це лише початок перемоги цих нових ідей у змаганні до кращого світу. Ми бачимо, що само життя суспільств і народів у постійному змаганні, у постійному рості, ступінь по ступневі йде до щораз ширшого розуміння і реалізації цих ідей. Американське суспільство до своїх ідеалів вольностей, закріплених конституцією, додало ще право на щастя людини. Держава, яку, з одної сторони, вважають обмеженням людської свободи і яка все ж таки найкраще забезпечує вільний розвій людини проти непевности анархії, дає в новітньому демократичному суспільстві рамки для вільного розвою одиниці, з повним рівним правом кожного і в братерстві змагати до того, щоб бути щасливим.

Це ж і є завдання політики, як стверджує Бернард Рассель, упорядкувати світ так, щоб кожна істота мала найбільше добра у своїй екзистенції.

Твердження про боротьбу кляс, що вона визначає розвій історії, та про ціль людських змагань — безклясове суспільство — фальшиві. Кляси — це не штампований поділ суспільства, але витвір соціяльних обставин, і вони притаманні у різних умовинах, якщо це в живому і рухливому суспільстві. Маркс не означив напрямних дальшого поступу на шляху, визначеному гуманістичним світоглядом, але завернув знову до переваги одної суспільної групи, що проявилась у формі диктатури пролетаріяту. І знову в нього перемагає не свобода, яка стала ціллю людських змагань у всіх ділянках життя, але панування одної кляси — пролетаріяту; не рівність, але упривілейоване становище цього пролетаріяту, зрештою утотожнене з групою бюрократичної партійної верхівки.

Правда, Маркс знайшов пригожий ґрунт для своєї фальшивої ідеї. Він використав пролетаріят, якого було найбільше і який стояв на найнижчому щаблі інтелектуального розвою, а тому міг задовольнитись вузькоклясовими політичними ідеалами.

Ще більш фальшивої підмінки застосував Ленін. Він не міг опертися лише на пролетаріят, бо пролетаріят в Росії був у меншості. І тому він кинув інше гасло, прийнятне для февдально закріпощеного селянства: земля і воля. Тут щойно на теренах російської революції яскраво видно, як одно насильство було заступлене другим, бо диктатура пролетаріяту була тут справді диктатурою малої групи, якщо навіть вірити теоретично в конституційне ствердження державної форми, над широкими верствами населення. Тим то й головним завданням політики Совєтського Союзу було створити сильний пролетаріят, і в цьому напрямі йшли і розвій індустріялізації, і колективізація села. Але в цьому пляновому насильстві не було дано змоги населенню створити суспільні групи і суспільними групами змагати до кращого, що й дає найкращу запоруку вільного і проґресивного розвою. Держава мусить дати самоуправління групам, а цього не дає і не може дати Совєтська держава, оперта на правлінні одної партійної групи без урівноправнення всіх суспільних груп і всіх громадян взагалі.

Забезпека вільного життя в братерстві і рівноуправненні вимагає перш за все толеранції. Вчення Маркса, як і вчення Леніна і практичні політичні дії Сталіна були повним запереченням цієї толерантности, а домінуюча роля партійних комуністів, якщо фактично не бюрократичної верхівки, зовсім не дає запоруки розвоєві тих ідеалів, які поставило собі людство нових віків.

Держава, яка в совєтській дійсності стала засобом уярмлення всього суспільства і засобом насильного кермування цим суспільством, має бути найбільш толерантною організацією всіх громадян і вона має радше забезпечувати громадян перед насильством, ніж насильно спрямовувати їх життя. Саме демократичні держави Заходу дають і стараються дати щораз більше управління і суспільним і національним групам, що зовсім заперечує зцентралізована совєтська система навіть у відношенні до зорганізованих національних одиниць з великою державною традицією. В цих західніх державах, які щораз більше стараються перенести свої функції на самоуправління менших, чи більших груп, теж місце для комуністичної партії, доки вона не старається застосувати насильства, як це сталось у Совєтському Союзі.

Ідея новітніх віків — це ідея свободи, в осередку якої стоїть вільна людина, вільна індивідуально і вільна у своєму суспільстві. Диктатура одної суспільної кляси, яка має насильством повести людство до утопійного комунізму, — це зворот з цього проґресивного шляху свободи і фальшивий, незгідний з ідеями новітнього людства напрям, який мусів привести до насильства і тиранії бюрократичної кліки, що ми бачимо у Совєтському Союзі.

Т.

Володимир Барагура

НАША ДІТВОРА В СВІТЛІ ЛИСТІВ ДО „ВЕСЕЛКИ"

Майже сотня листів від малих читачів після появи двох чисел „Веселки" — це багатомовний факт. Листів спонтанних, неінспірованих, писаних із щирістю, наївністю й простотою, на яку тільки дитина може здобутися. Листів, писаних дітьми різного віку — від 6 до 14 року життя.

Опублікувати ті всі листи було б неможливим й недоцільним. Проте, вони дають доволі матеріялу, щоб його підсумувати, зробити певні висновки і поділитися ними з громадянством.

Несподівано жива й позитивна реакція дітвори на „Веселку" свідчить не лише про те, як дуже такий журнал потрібний, не лише про те, що згуртовані навколо нього, відчули бажання дітвори, але відкриває факти куди важливіші — високу моральну вартість, високий ступінь національної свідомости та велику громадську виробленість наймолодшого покоління. А треба зважити, що ці діти не бачили землі своїх батьків, бо більшість народилася й зросла поза її межами. Вони знають про неї тільки від своїх батьків, учителів, виховників та з лектури.

На позитивні спонуки діти негайно зареаґували позитивно. Така громадсько-національна й моральна постава нашого молодого покоління, про яке різні песимісти твердять, що воно для нашої національної спільноти пропаще, дає нам підстави сміливо й з надією дивитися у майбутнє.

Таку поставу нашої дітвори можемо завдячувати впливові й співпраці родинного дому, Церкви, рідної школи та виховних молодечих організацій. Батьки, духовенство, вчителі й виховники показали, що вони зуміли виховати дітей на добрих громадян Америки й одночасно зберегти їх для того народу, з якого вони вийшли. Цим вони досягли виховного ідеалу, який виплекали тут всі національні групи — співіснування та співдії подвійного патріотизму.

Листи дітей показують далі сильно розвинений критичний змисл і серйозну поставу їх авторів до життєвих фактів. Діти зрозуміли вагу рідного друкованого слова й значення власного журналу. У цьому випадку вони могли б послужити прикладом старшому громадянству. В їх листах слідно затривоження за долю журналу, чи він буде далі виходити. Вислів „боюся, чи на другий місяць „Веселка" до мене прийде", повторюється в багатьох листах. Інші хочуть, щоб журнал „відвідував двічі на місяць нас, школярів". Всі без винятку твердять, що „Веселка" їм „дуже подобається", що її „дуже люблять" та ждуть „нетерпеливо нового числа". Всі прочитують її „від дошки до дошки". Усім дітям сподобався найбільше ілюстрований епос „Богута-Багатир". Молодшим припав до вподоби „Тарасик-Бульбасик", „Мишка Рікі", „Казка про трьох цуценят". Спільне бажання всіх дітей молодшого віку — щоб було побільше „казок про ведмедиків, зайчиків, котиків і песиків".

Зате старші діти хвалять історичні оповідання, розповіді з життя великих і славних людей та статтейки з різних ділянок знання. Багато дітей вивчають віршики напам'ять. Велика кількість присланих розгадок свідчить, що дітям припав до вподоби розваговий матеріял. Дехто нарікає, що його замало. Один 6-літній хлопчик скаржиться, що ребуси й хрестиківки затяжкі для дітей його віку, але він радить собі в той спосіб, що підожде з їх розв'язкою до часу, коли підросте й стане мудріший...

Якою діти хотіли б бачити „Веселку"? Спільним бажанням усіх є, щоб вона була друкована на кращому папері й кольорова. Про це пишуть Інко й Орест Кебали з Ню Йорку: „Дуже просимо присилати нам „Веселку" окремою книжечкою, два рази на місяць на гарнім, білім папері й з кольоровими малюнками. Ми хочемо бачити нашу „Веселку" в таких гарних кольорах, як уліті на небі, а українських гетьманів і козаків-запорожців в їх кольорових жупанах і шараварах". Діти з 5-ої кляси школи українознавства з Шікаґо в спільному листі запитують, чи „Веселка" не може збільшити кількости сторінок.

З листів бачимо, що всі діти вміють гарно писати по-українськи. Учаться або в рідних школах, або на курсах українознавства, або вчать їх батьки вдома. Навіть ті найменші, що ще за них пишуть батьки, або старші брати чи сестри, кладуть під листом свій власноручний підпис. Багато дітей мають свої бібліотеки й систематично поповнюють їх новими виданнями.

Гарно свідчить про дітей, що вони „потрясають" своїми „свинками" й шлють датки на пресовий фонд „Веселки". Малий Марко Олесницький обережний: „Знаєте, мамо, сказав він, перше число завжди добре. Гроші на „Веселку" дам, як друге буде таке саме". Видно, друге йому теж сподобалося, бо прислав свою пожертву... Ми знаємо, як тяжко дитині відмовити собі купити річ, яку вона дуже прагне, а проте діти це роблять. Справа не в висоті пожертви, а в зрозумінні діла. Один цент, складений дитиною, має більшу вартість, ніж сотня долярів, прислана бизнесменом...

Кілька десятків дитячих листів — а скільки цінних думок, щирих почувань, глибокої віри, творчого пориву! Ніяка психологічна студія не внесе стільки до духової характеристики сьогоднішнього наймолодшого українського покоління, як ці листи, писані невправною дитячою рукою, але надхнені чистою душею дитини. Коли інші діти пропадають під руйнуючим впливом вулиці, українська дитина в листах до „Веселки" виставила собі прекрасне свідоцтво найцінніших моральних вартостей. Діти виставили посередньо прекрасне свідоцтво й своїм батькам та всім тим, хто для дітвори працює. Бо ці листи, — це овоч тієї праці.

Росте майбутнє нашого народу по цей бік залізної заслони. І перед громадянством воно виявляє свої бажання й потреби. Однією з них є мати свій дитячий журнал. Чи ж громадянство відмовиться сповнити її?

Степан Женецький

БІЛЬШЕ УВАГИ СПРАВІ ГРОМАДЯНСТВА

Минає п'ята річниця з того часу, як, на підставі т. зв. ДП-закону, до цієї країни почала масово прибувати українська іміґрація, яка внаслідок другої світової війни та змін, що заіснували на рідних землях, опинилася була в Західній Европі. Ті іміґранти, які прибули до ЗДА п'ять років тому, голосяться тепер до уряду іміґрації й натуралізації, щоб набути американське громадянство.

Приймання громадянства — це важлива подія в житті не тільки кожного українського іміґранта, як одиниці, але й в житті всієї української національної спільноти в цій країні. Здавалося б, що ця подія викличе голосний відгук серед українського загалу, що в зв'язку з цим почнеться усвідомлююча акція в американсько-українській пресі, поведеться організована акція перед відповідними американськими чинниками й урядами. Адже до такої важливої події треба відповідно підготовитися, тим більше, що перед нами, як членами недержавної нації, виринають при цьому різного роду труднощі, головно при встановлюванні нашої національної приналежности.

Одначе час масового набування американського громадянства нашими людьми застав нас у великій мірі не підготованими. Цей наш недогляд тепер на нас важко мститься. При вибиранні громадянських паперів новоприбулими, український стан посідання в цій країні, замість побільшуватися — зменшується. В документах українцям все ще приписують національність польську, московську, чехословацьку, румунську, мадярську, словом роблять з нас членів націй усіх наших займанців, збагачуючи таким чином нашим коштом числовий стан посідання наших ворогів.

Як усюди, так і в цьому випадку, ми звалюємо вину за це — на інших. Замість винуватити себе самих, що не підготовилися як слід до цієї справи, — винуватимо натуралізаційних урядовців, нарікаючи на них, які то, вони, мовляв, неуки, що не вміють розрізнити національної приналежности від державної! А тим часом урядовці тут зовсім не винні: вони пишуть так, як їм говорять інструкції.

З дотеперішньої практики бачимо, що українцям майже поголовно пишуть в документах національність наших займанців. І тільки в поодиноких випадках вписують національну приналежність — українську. Щоб урядовець вписав правильну національність, українські кандидати на громадян часто мусять зводити з ними довгі дискусії. Часто буває, що навіть найсвідомішим не щастить обстояти цього права, коли трапиться впертий урядовець, який хоч і признає правильність домагань, але держиться букви американського закону, який говорить, що національна приналежність відповідає державній. Задля святого спокою, багато наших людей не дуже твердо цього домагаються, виправдуючись тим, що це, мовляв, не важне, що тобі напишуть в документі, —а важне те, чим себе почуваєш. А ще більше буває таких, які просто не всилі обстояти цього права перед американськими урядовцями, бо для цього не мають відповідної освіти.

Одинока причина, чому ми так некорисно виходимо в цій справі, полягає в тому, що ми до цього не приготовилися як слід. Замість того, щоб за клопотання цією справою взялися в найвищих американських державних установах наші покликані до цього установи й організації — наші кандидати на громадян мусять поодиноко обстоювати правильне трактування своєї національности перед натуралізаційними урядовцями. Звичайно кожен робить це так, як уміє, і як кому дозволяє знання англійської мови та інтелектуальний рівень. Багато наших людей не всилі переконати урядовців із-за мовних труднощів та браку відповідного знання, а багато є й таких, які хоч і зуміли б, проте не хочуть заходити в довгі, а іноді й гострі дискусії. А наслідки з того такі, що чимало наших людей входять до натуралізаційних урядів як українці, а виходять з них як... бувші члени ворожих нам національностей — окупантів.

В обороні української національної окремішности повинні стати тепер у першу чергу самі кандидати на громадян. Наші центральні репрезентації добились того, що українську національність признано в урядових натуралізаційних документах, отже обов'язком кожного натуралізованого громадянина є подбати, щоб це було практично переведене в життя.

ЗДА НЕ БУДУТЬ ҐАРАНТУВАТИ ДОГОВОРУ ПРО ЗАРЩИНУ

Париж. — Мендес-Франс і інші французькі політики не раз висловлювали бажання, щоб кожну умову з німцями про Зарщину ґарантували З'єдинені Держави й Англія. Однак до цього часу французький уряд не звернувся до Вашинґтону та Лондону з просьбою щодо такої ґарантії для Паризького договору в справі Зарщини, мабуть тому, що в обох цих англомовних столицях ставляться скептично до справи таких ґарантій. Американські урядові кола є проти такої ґарантії, яка мала б характер державного зобов'язання, бо тоді треба було б таку ґарантію перевести через ратифікаційну процедуру в Конґресі, чого адміністрація не хоче робити. Далі, американський уряд взяв би під увагу просьбу щодо ґарантування франко-німецького договору тільки тоді, коли з такою ж просьбою звернулася б не тільки Франція, але й Західня Німеччина. Вправді ЗДА обіцяли Франції у 1947 році, що Америка дасть ґарантію, що Зарщина не стане в майбутньому німецьким арсеналом зброї, але тепер, мовляв, настали зовсім інші міжнародні відносини й Америка не може займати становища виключно по одній стороні. Вашинґтон є теж проти всякого зобов'язання, яке в'язало б прийдешні американські уряди, за винятком участи в таких міжнародних договорах, в яких безпосередньо зачеплені інтереси й політика Америки.

НАША ХАРИТАТИВНА АКЦІЯ

(Матеріяли з річних нарад Дирекційної Ради ЗУАДК)

(6)

МАТЕРІЯЛЬНА ДОПОМОГА

Третє наше завдання для цілковитої розв'язки проблеми еміґрації — це матеріяльна допомога. У звітовому часі наша допомогова акція розгорталась в таких країнах: Німеччина, Австрія, Англія, Франція, Італія, Югославія і ін. Головна матеріяльна допомога ЗУАДК для еміґрантів ішла в харчах і одежі.

У звітовому часі ЗУАДК в позиції на допомогу в харчах має суму 21,783.82 дол. (пакетами організації КАРЕ), як теж 69,000 дол. від американського уряду. Ці харчі призначені для всіх країн, де живуть наші еміґранти, і їх розділює ЗУАДК за посередництвом українських місцевих комітетів. Треба підкреслити, що допомогова акція ЗУАДК вимагає точного звітування і з уваги на нашу громаду і з уваги на американський уряд. Але не всі наші брати звикли до звітування. Деякі з тих місцевих комітетів не мають запланованої системи розподілу. Комітет у Римі повідомив, що він не міг використати всіх призначених на Італію КАРЕ пакетів, бо не роздобув на час адрес потребуючих українців. Так, із призначених для Італії для розподілу ЗУАДК 400 пакетів розділено лише 100. У Франції, де є наше представництво, розділено 700 пакетів. Приблизно таке саме число пакетів припало на Англію, де їх розділюємо за посередництвом Федерації Українців і звідки ми дістали точний звіт.

Поміч американського уряду в акції допомоги еміґрантам велика. Треба, одначе, мати свій урядничий апарат для переведення розподілу, бо лише тоді таку поміч можна отримати.

Окремо вислав ЗУАДК 2,000 пакетів з харчами й одежею, що їх збирає сама наша громада. Тут треба висловити подяку всім тим, хто бере участь у цій допомоговій акції пакетами, бо це найкращий вияв нашої солідарности. Висилку пакетів переведено військовою поштою і кошти її винесли понад 3,000 дол. Про розподіл допомоги звітує наше Европейське Представництво.

Для Европейського Відділу НТШ виєднав ЗУАДК окрему грошову допомогу в сумі 2,934 дол. на видання Енциклопедії від Високого Комісаря для Втікачів при Об'єднаних Націях.

СУСПІЛЬНА СЛУЖБА

Назва Суспільна Служба широка і в ній вповні змішується вся харитативно - допомогова й гуманітарна праця ЗУАДКомітету. Але в нас поняття це нове і тому про Суспільну Службу треба говорити окремо. Саме завдяки діяльності ЗУАДКомітету поняття Суспільна Служба отримало вже і в нас, так би мовити, право громадянства і набирає щораз ширшого засягу.

У цій ділянці головну увагу поставив ЗУАДК на молодь — на наймолодших членів нашого суспільства. Крім цього — з уваги на масовий наплив нових українських поселенців до натуралізації — ЗУАДК присвячує велику увагу цій новій проблемі. Доказом цієї уваги є видавнича діяльність ЗУАДКомітету в ділянці Суспільної Служби у вигляді Бібліотеки Суспільної Служби. В цій Бібліотеці вийшли вже дві книжки, а саме: „Норми для дитячих садків" — книжка про ведення дитячих садочків, зладжена за офіційними приписами Пенсилвенійського стейту. Цю книжку виготовила, переклавши її з англійської мови, наша працівниця пані Тетяна Горащенко. Книжку відбито циклостилевим способом всього 200 примірників; кошт її 215 долярів.

„Підручник громадянства" — це конечна книжка для всіх тих, хто старається стати американським громадянином. Надруковано її 5,000 примірників, а кошт разом з авторським гонораром виніс 1,050 дол.

Перша книжка, хоч і не коштовна, не покриє себе, бо вона призначена лише для небагатьох та й її трудно розпродати. Друга книжка повинна принести зиск, бо запотребування на неї велике. Вона напевно дасть фонди на дальшу видавничу діяльність нашої Суспільної Служби. Вже тепер завважується, що багато осіб, що замовляють книжку, присилають доляра, замість 50 центів, як книжка коштує. Якби так робили всі, тоді був би призбираний поважний видавничий фонд для дальших видань Бібліотеки.

Про Суспільну Службу у нашій пресі вміщено багато матеріялів.

ДИТЯЧИЙ САДОК

Дитячий садок ЗУАДКомітету у Филаделфії — це плянове започаткування української Суспільної Служби на американському терені. Садок не є дефіцитовим підприємством і приносить велику громадську користь. З садка мають користь батьки, бо залишають в ньому дітей на час своєї праці під уважливою й фаховою опікою, а також має користь суспільство, бо діти в ньому виховуються на добрих громадян. При садочку працюють фахівці цього діла.

В літній час також і цього року зорганізовано Літню Оселю для дітей на ресорті Українського Робітничого Союзу у Ґлен Спей. Вона також не була дефіцитова. Про користь такої літньої оселі не треба й говорити. Управа ЗУАДК плянує поширити ці літні оселі в наступному році. ЗУАДК може дістати потрібні для цього бараки від війська, і вже тепер ідуть переговори про зорганізування дитячих літніх осель в наступному році в оселі Українського Народного Союзу, на ресорті Українського Робітничого Союзу, і десь близько Филаделфії. Акція літніх осель набирає широкого значення і в наступному році вона буде широко зреалізована.

Виникла теж потреба відкрити при нашому садку окремий відділ для дітей шкільного віку. Це для тих дітей, яких обоє родичі працюють, і діти після шкільних зайнять не мають куди подітись. Для цих дітей відступив ЗУАДК окреме приміщення у своєму домі, запросивши для них учительку, яка в післяшкільний час навчає їх українознавства, а також має над ними виховний нагляд. Деякі діти шкільного віку користають із змоги обідати з нашої садочкової кухні.

Дитячий садок ЗУАДКомітету у Филаделфії став зразковим і в останньому часі після перевірки дістав повне признання від уряду стейту Пенсилвенія листом такого змісту:

„4-го травня 1954 р. п. Марґарет Т. Стон зробила свою річну візитацію в дитячому садку ЗУАДКомітету у Филаделфії при вулиці Семій, ч. 866. Прочитавши її звідомлення, Департамент Суспільних Справ (Вельфар) висловлює признання за:

1) чистоту приміщень, призначених для дітей;

2) добрий і здоровий харч;

3) добру медичну і дентистичну опіку для дітей."

Лист прийшов із датою 16 вересня 1954 р. і є гарною нагородою за віддану для нашого садка працю.

До співпраці в напрямі забезпечення нашої дітвори літніми таборами зголосились такі установи, як Пласт, Пласт-Прият, Оселя „Черче", а також Об'єднання б. вояків українців і станиця УСС для зорганізування дому для старших віком. У Франції пані М. Прокопович виявила охоту відступити свій дім для того, щоб зорганізувати в ньому оселю для старших віком, і про це вже йдуть переговори з урядовими французькими чинниками.

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

МІСТО, ПО ЯКОМУ ХОДИТЬ ОПИР

ТОРОНТО ЖИВЕ ПІД ВРАЖЕННЯМ ДРУГОГО ЖАХЛИВОГО ВБИВСТВА УКРАЇНКИ.

(Власна кореспонденція).

Так є, по Торонті ходить уже три роки опир. Коли ви вертаєтесь з праці, не знаєте, чи дійдете до хати і чи між трамваєвою зупинкою та кількома бльоками, що попри них мусите пройти, не вискочить потвора та не кинеться вам до горлянки. Підете ввечері до сусіднього гросеріника, щоб купити щось на завтра і на повороті кинете все та в жаху смерти пробіжите ще кілька кроків, поки монструм не рубне вас по голові і не простягне своєї смертельної руки до вашої шиї. Зайдете до знайомого, щоб на нього підождати, і ваш знайомий найде вас вдушеного та повішеного на водотяговому курку...

Жах від опиря ходить по Торонті, заглядає в малі і темні вулички, насідає на людей. Жіночі руки щільно заслонюють занавіски, ввечері парки пустіють, дівчата відмовляються від вечірньої і нічної праці в бюрах, фабриках, варстатах. Над мільйоновим містом стояли марою привиди несамовито помордованих місс Оґден і фрав Дікштайн, потім до них дійшли українка Марія Липовецька, два дні за нею полька Єндрашек — а 25 днів після пані Липовецької піднявся труп українки Ольги Захарко з залитим кров'ю обличчям і сторощеним страшним стиском опирної руки горлом, піднявся з самого середмістя, на кільканадцять кроків від станиці поліції, в годині три чверті на осьму ввечері, коли ціле місто гуділо ще повним життям.

Старі поліційні комісарі, що розгризли неодин морд, журналісти, які списували багато жахівства, детективи з нюхом гончих собак, — всі вони безрадні покищо. На них дивиться пів мільйона жінок Торонта і пів мільйона чоловіків питає їх мовчки: „Невже ви не забезпечите моїй дружині, моїй коханій, моїй дочці спокійного проходу по нашій онтерійській столиці?"

І — над Торонтом стоїть жах і покищо відповіді немає.

Поліція знає, який він. Це сильний мужчина і права його рука має таку міць стиску, що з торощених нею горлянок досі не вирвався ніодин крик, ніодин зойк. Він любить ніч, але перейшов уже на полювання ввечері. Він засідає на вуличках, на яких майже немає перехожих, втулюється між хати, в заглибини брам і чатує, як звір. Його жорстокі очі общупують жертву і любуються її виглядом, він дає першенство жінкам огряднішої фузичної будови. Потім він скаче. Просто до горлянки і під його пальцями чути тільки хряск чавлених в'язів та сухожил. У чергових секундах він тягне гарячого, облитого кров'ю трупа в провулок між хати і рве з нього спішно одяг, біля, нагрудник. Скидає панчохи з жертви. Насилує гарячу безвладь тіла — і, як примара, зникає в пітьмі.

Годину — дві пізніше коло теплого, окривавленого трупа бігають поліцисти, зумлять авта поготівля і репортерів, блимають лямпи фотокореспондентів. Чергового дня „Ди Телеґрам", „Ди Стар", „Ґловб енд Мейл", — торонтонські щоденники, з яких кожний давно перейшов чверть мільйона накладу, — мають страшні, велитенські заголовки, що кричать жахом і, читаючи їх, людям бліднуть і видовжуються обличчя. В час, коли місто має сенсацію, чиїсь людські серця обливаються кров'ю і — опир мандрує далі.

„Немає забезпеки, чи він не повторить своєї жахливої практики" — каже сухо поліційний рапорт і поліційне авто проїздить вулицями та закликає жінок, щоб підвечір не виходили одинцем на місто.

***

Паню Марію Липовецьку, дружину всіми шанованого сотника Івана Липовецького, опир заскочив у п'ятницю 24 вересня ц. р. вночі, коли вона, скінчивши останню в тижні вечірню шихту в Кінґ-Едвард Готелі, в якому працювала з чоловіком, спішно проходила попри кілька хат від трамваєвої зупинки до дому. Все було, як кожного тижня ввечері: пів години пізніше сотн. Липовецький теж поїхав до хати і, не заглядаючи до кімнати, в якій спали дружина й син, пішов у постіль. Вдосвіта і його сина підірвали гримоти у двері: поліція на досвідку була заалярмована, що в провулку між двома хатами найдено наге тіло жінки, встигла вже розшукати адресу.

Два чи три дні пізніше опир переніс свою практику до недалекого від Торонта Брадфорду. Паню Єндрашек бачили усміхнену, виелеґантовану на вулиці містечка. Зайшла до хати чоловіка, з яким проводила розвід, щоб дістати від нього столик. Мала ключ і, не заставши колишнього подруга, сіла в нього в хаті, пустила радіо. Годину пізніше чоловік приїхав з сусідньої оселі, де працював при зриванні тютюну. Тепле тіло пані Єндрашек висіло на пояску від її суконки, обв'язаному при курку водотягу, з підгуленими ногами. Жертву задушено, потім щойно повішено.

Пані Ольга Захарко. Чоловік прийшов з важкої роботи біля зривання домів, вона вернулася з клінерства в будинку університету, 8-літня донечка Софійка прибігла зі школи. У чвірку з комірником, учнем каледжу, повечеряли, чоловік поміг пані Ользі помити посуд і позапрятувати. Завтра знову день праці і треба дещо купити. Софійка пішла поверх вище бавитись, обоє подруги пішли вуличкою до крамниці на розі, де брали харчі і розплачувались кожної суботи. Під крамницею пані Ольга сказала до чоловіка: „Ходи зі мною!", але він відповів „ні, йди сама!" і пішов до кругольні на сусідній вулиці, що час до часу давала йому змогу відпружитись від втоми. Пані Ольга купила шинку, молоко, хліб, яблучка, вкинула рахунок у торбу, всміхнулася і пішла до хати, як сотні разів за ці два роки, відколи приїхала до Канади до чоловіка та де їй не щастило: на праці у фабриці черевиків затроїлася була кислотою, пролежала довший час у лічниці, потім дома, потім спробувала знову тієї ж праці, знову погіршало, знову була дома, а чоловік працював один. Тільки два тижні тому дістала місце прятальниці на університеті. Тиха, скромна і спокійна родина, як кажуть усі сусіди. Про що могла думати пані Ольга на повороті до хати? В заламі брами чигав він — опир. Коли скочив, пані Ользі вилетіло з рук накуплене, пляшка з зойком розбилася об брук. Кинулася бігти, ноги вгинались, один мешт злетів. Бігу було два-три метри, коли залізна, страшна рука лягла їй на горлянку, здусила крик жаху, розчавила м'язні, жили, хрящі. З носа жертви, з уст побігла кров. А потвора потягла її вже в темний провулок і стала рвати одежу. Светер, блюзку, сорочку, нагрудник, спідницю, панчоху...

Тридцять мінут пізніше п'ять українців, членів Українського Леґіону, закінчивши щасливо продажу ґросерні на сусідній вулиці та передачу її в інші руки, вирішили вступити на пиво до будинку Леґіону при Квін 326 і пустилися, щоб скоротити дорогу, провулком, що починався біля будинку поліційної станиці. Наштовхнувшись на тіло в порваній одежі, з розкиненими руками, із спокійним, закривавленим обличчям. Три хвилині опісля були на місці поліцисти, розкинені харчі казали побігти до крамниці на розі. Власники крамниці пізнали відразу. Ще кілька хвилин — і вже знали, де чоловік. Петра Захарка найшли в більярдні, повели на централю поліції. Він думав про все, але не про трагедію. Тут тільки сказали йому все, виривавши з його губ крик розпуки...

Це було вчора, між три на осьму і дев'ятою ввечері. Сьогодні всі торонтонські часописи кричать п'ятьцалевими наголовками: „Знову вбивство!". Рябіють світлинами пані Ольги і її найближчих — і тихо хлипає Софійка, яка не діждавшись матері, пішла спати та яку поліція, вночі обшукуючи хату, не дозволила розбудити. Вранці збудилася вже сиротою...

***

Обов'язок журналіста має свої приємності, але має і свої прикрі сторінки. До них належить м. ін. писати про трагедії, зокрема про трагедії земляків. Але найприкріше писати про нещастя тих, кого знаєте близьче, з ким ви ще кілька днів тому говорили і кого зустрічали хоч би перельотом на вулиці. От тому не під силу було мені писати точніше про бл. п. паню Марію Липовецьку, завжди повну життя, усміхнену і радісну, в хаті якої доводилося бувати та яку часто бачилося в Літературно-Мистецькому Клюбі.

Сьогодні вранці, кілька годин після чергової трагедії земляків, мені довелося говорити з п. Петром Захарком і господарем хати, в якій він з дружиною і дочкою мешкав. Говорили ми вперше в житті і в похоронним заведенні. Петро Захарко, 31-літній українець з Зібулок коло Жовкви, має за собою все те, що мали тесячі з нас: роботу на чужині, бомби, бараки таборів і коли, здавалося, все це вже за ним, — на овид малого і тихого людського життя вийшов опир з Торонта.

Умово хворий? Маньяк? Сексуальний садист? Прибулий чи тутешній?

Слідство затіснює коло. Найкращі специ канадійської поліції мають затиснені губи і зморщені чола. Немає вже сумніву, що це той самий: повторює місце, час, спосіб нападу і подробиці самого морду. Так само зриває одежу, до панчіх включно, тягне у провулок і насилує гарячого трупа. Останній випадок дав ще один слід: Ольга Захарко була сильна жінка, боронилася запекло і за її нігтями була кров і шматочки шкіри. Поліція шукає подряпаного мужчини, як перешукала вночі після морду всі довколишні хати за оболоченими черевиками і покривавленою одежею.

Не думаємо, щоб опир з Торонта полював спеціяльно на новоприбулих, хоч чотири з п'ятьох його останніх жертв — якраз новоприбулі і хоч „Ди Телеґрам" висунув був навіть здогад, що він, бути може, і на цьому тлі схиблений. Теж здогад, що йде про українок, мабуть не стійкий: місс Оґден, фрав Дікштайн, пані Єндрашек промовляли б проти цього.

Зрештою, здогадів і теорій є повно, але серед них, до дня, коли опир з Торонта найдеться за ґратами арешту або впаде від кулі поліциста, він ходитиме поруч нас, попри нас і серед нас. І до того дня десятки тисяч жінок боятимуться виходити ввечері з хат, а велетенське місто нащурене буде мовчки питати:

Опир з Торонта — хто він?

А. К.

● Генерал-лейтенант Вітерс А. Вернесс, який командує 1-ою армією, повідомив, що місто Вріджпорт в Конектикат обороннятимуть проти ворожого летунського налету керовані стрільна „Ніке", які забезпечують кращу оборону від звичайних протилетунських гармат.

● Підміський автобус коло Ремсею в Ню Джерзі зударився з нафтоналивним автом, внаслідок чого згинув 68-річний Джан Дж. Берґен та його 35-річний син Мартин. Обидва працювали як портові вантажники. Крім того поранено 16 осіб, в тому числі три особи важко.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 18.

П. Бережницький, Ню Йорк	$6
М. Овчар, Глендейл	5
Д. Зазуляк, Дрексел Гіл	5
Ц. Крисюк, Шікаґо	5
Д. Зін, Филаделфія	5
Д-р Р. Кершицький, С. Ісліп	5
М. Дрізд, Пітсбурґ	5
Відд. 486 УНС, Сан Франс.	5
О. Ліневич, Шікаґо	5
М. Поточняк, Натан, Канада	5
Н. Власний, Глендейл	5
А. Д. Пронцік, Нюарк	5
Л. Куць, Филаделфія	5
Д. Кефор, Повкіпсі	5
Тов. „Просвіта", Від. 16 С. Вал.	5
Н. Андріячик, Флорида	5
Д. Пілевич, Джерзі Сіті	5
А. Івахнюк, Торонто	5
Г. А. Ковч, Клівленд	4
М. Корчинський, Пасг. Ф.	3
А. Станко, Бофало	3
Г. Брезінський, Ню Йорк	3
о. П. Понятишин, Скокіс	3
Прот. о. І. Покотиленко, Шік.	3
А. Маланяк, Дітройт	3
П. Корпало, Бронкс	3
П. Рубан, Рідінґ	2.25
А. Беднарчик, Менчестер	2
П. Бубній, Шікаґо	2
П. Сторожко, Нантікок	2
П. Сукмановський, Пасг. Ф.	2
М. Корнова, Толідо	2
І. Шеремета, Вотерліт	2
Н. Левицький, Шікаґо	2
Н. Сірук, Шікаґо	2
Я. Сточаний, Шікаґо	2
М. Дидик, Сиракюз	2
М. Ковалькевич, Медфорд	2
В. Воробець, Нюарк	2
М. Тещук, Филаделфія	2
Д. Мацик, Вашинґтон	2
В. Гуменюк, Ляшін, Кан.	2
С. Бабюк, Монтреал, Кан.	2
В. Лісович, Міннеаполіс	2
Н. Муцин, Балтімор	2
Д. Мачалаба, Клівленд	2
В. Соляник, Гілсайд	2
В. Василевський, Ню Гейвен	2
С. Осадчій, Сиракюз	2
П. Дідух, Ірвінґтон	2
Е. Полянський, Клівленд	2
М. Ворона, Бруклин	2
М. Чагарин, Вунсакет	2
П. Куцярський, Вунсакет	2
Д. Биковець, Филаделфія	2
П. Костюк, Смутс, Канада	2
Т. Станько, Нюарк	2
А. Олексенко, Нюарк	2
В. Балабан, Монтреал	2
Ц. Творіщук, Гілсайд	2
В. Прокопо, Луіс	2
Б. Стрийський, Рай	2
О. Казанівський, Шікаґо	2
Л. Шморгун, Турн Фолс	2
І. Литвин, Филаделфія	2
М. Кончак, Гемтремк	2
Д. Сеайко, Дітройт	2
Р. Воробкевич, Дітройт	2
П. Дяченко, Ґері	2
П. Савицький, Йонґставн	2
Г. Мацак, Флінт	2
І. Баранник, Джансон Сіті	2
З. Козар, Кросвел	2
Т. Скомський, Ню Йорк	2
В. Туркало, Тантон	2
Д. Онищак, Бріджпорт	2
С. Звадюк, Кензас	2
І. Юрченко, Ню Йорк	2
С. Масенко, Мілвокі	2
Г. Матурняк, Амгерст	2
М. Симчук, Трентон	2
П. Івасишин, Лорейн	2
К. Пелешок, Ню Йорк	2
О. Караван, Шікаґо	2
П. Стасів, Дітройт	2
А. Дикий, Ню Йорк	2
В. Слуцький, Бруклин	2
М. Пукас, Байон	2
Г. Закорчений, Лінден	2
К. Шинкар, Бабилон	2
Е. Зубальський, Гемтремк	2
Я. Петеш, Ню Йорк	2
О. Менцінський, Ню Йорк	2
М. В. Гавриляк, Патерсон	2
І. Отусик, Ню Йорк	2
Н. Палатинуш, Кензас Сіті	2
О. Савчинський, Бруклин	2
М. Світій, Бруклин	2
П. Цехош, Лишін, Кан.	2
Н. Шипракевич, Фила.	2
Ю. Пєданей, Вотербюрі	2
І. Нагольник, Обори	2
Г. Андрощук, Ютика	2
Е. Ґреґа, Ютика	2
В. Вігак, Ютика	1
М. Пик, Ню Гейвен	1
Б. Лупак, Ню Гейвен	1
А. Сурма, Нюарк	1
Л. Ратич, Никсон	1
Н. Матрафіль, Стемфорд	1
Р. Бришецький, Ню Йорк	2
В. Лацик, Бофало	1
С. Терлецька, Істон	1
І. Карапука, Вудсайд	1
Е. Високанський, Ірвінґтон	1
А. Сидор, Порт Джервіз	1
Е. Жук, Форест Гілс	1
М. і З. Василькевич, Дітройт	1
І. Кобан, Аліквіпа	1
Ю. Ковальчук, Рочестер	1
Т. Гнатишак, Амстердам	1
П. Свінчак, Гіксвіл	1
Е. Керовський, Ансонія	1
Ю. Корбин, Денвер	1
С. Випницький, Бетлегем	1
Н. Юрченко, Ню Йорк	1
О. Угрин, Ню Йорк	1
М. Зелвак, Перт Амбой	1
Разом	$ 296.25
Раніше проголошено	4.564.90
Разом вплинуло на фонд „Веселки".	$4,861.15

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ:

В списку ч. 9. подано М. Чайківський, Ню Йорк, має бути Ню Гейвен. В списку ч. 10. подано ім'я Н. Пуґар, має бути Н. Приґар, Міннеаполіс. В списку ч. 13. подано ім'я А. Каран, має бути А. Качан, Джолієт.

ДАЙТЕ СВІЙ ВКЛАД У ПОШИРЕННЯ ПРАВДИ ПРО УКРАЇНУ! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА ФАНД „СВОБОДИ"!

УВАГА! УВАГА!

На допомогу українцям-емігрантам, які хворіють на недугу Вовковця та йому подібних
(Справа виправлення еміграційних документів)
Комісія Допомоги Новоприбулим та Асоціяція кол. Українських Політв'язнів — АУПВ в ЗДА
скликають:

ІНФОРМАЦІЙНІ ЗБОРИ

збори відбудуться
в суботу, 30-го жовтня 1954 р.,
о год. 7-мій ВЕЧОРА
в приміщенні студії Авраменка:
4 East St. Marks Pl. (8th St.) New York City

На зборах промовляти будуть: Високопреосвященніший Владика МСТИСЛАВ, Д-р А. Д. МАРГОЛІН (з Вашінгтону), Д-р А. ГОЛДЕНВЕЙЗЕР — американський правник, відомий знавець еміграційних справ. Промовлятимуть й інші учасники допомогової акції.

УКРАЇНЦІ! Це є загально Українська Справа. Ваша масова участь на зборах буде доказом Вашої солідарности й підтримки братів і сестер, що потребують допомоги.
ОТЖЕ: — ПРИХОДЬТЕ НА ЗБОРИ!
Комісія по влаштуванні зборів.

Об'єднання Мистців Українців в Америці
влаштовує
Від 30-го жовтня до 14-го листопада 1954
ІНДИВІДУАЛЬНУ МИСТЕЦЬКУ ВИСТАВУ КАРТИН
РОМАНА
ПАЧОВСЬКОГО
в залах
ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ
в Ню Йорку при Другій Евеню 149.
Відкриття виставки:
В суботу, 30-го жовтня, о год. 8-ій веч.
Виставка буде відкрита:
В будні вечором від 8-ої до 10-ої.
В неділі від 10-ої рано до 10-ої вечора.
Вступ 50 центів.

Спорт

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

ТРИЗУБ — БЛУ БЕЛЗ 3:0 (1:0).

Филаделфія, 24. жовтня. — Тризуб в складі: Анюк, Воляник, Герльовський, Марчук, Гарасим, Королик, Світенко, Зубик, Стахровський, Чижович, Черняховський, Юрчак, і Процик П.

Ворота стріляли: Чижович в 15 хв., Стахровський в 68 і 75 хв.

Тим разом наші зреванжувались за минулотижневу програну. Тризуб показав, що він уміє грати і дійсно заграв прекрасно. Це мусять признати кожний, хто мав можність оглядати цю гарні змагання. І шкода, що глядачів було так мало.

Оцінюючи гру, треба сказати, що було це бомбардування воріт противника. Факт, що впало тільки троє воріт, це дійсно пех, який переслідував наших через цілу гру. Виріжнювати спеціяльно когось з Тризуба зайве, бо усі грали, як з байки. Тільки цей пех був причиною, що господарі не стрілили хоч тузина. Гості показали лише брутальну гру і, коли б не добрий суддя, хто знає, як були б покінчились ці змагання. В кожному разі нашим змагунам належиться признання за взірцеву поведінку на грищі, якої напевно бажають усі наші симпатики.

Гру починає противник, але наші негайно перебирають ініціятиву в свої руки і ані на крок не попускають. В прекрасній акції під воротами гостей Чижович гарним стрілом уміщує м'яч у сітці. Це були найкращі ворота дня. Після них починається атака на ворота гостей, однаке, як не Чижович, Зубик, Світенко, Черняхівський, то інші не можуть вцілити навіть до порожніх воріт. В цій півгрі противник не існував на грищі. Поза гострою грою, ми нічого не бачили.

Друга півгра подібна до першої. Лише час-від-часу Блу Белз доходить до голосу, але його атаки розбиваються об тверду оборону, чи воротаря. За гостру гру суддя усуває з грища Королика і змагуна гостей, який вдарив Королика. До кінця змагань обидві команди грають в десятку. В частих наступах Тризуб добуває з гарних стрілів Стахровського ще двоє воріт. При стані 3:0 закінчуються ці гарні змагання.

П. К.

✝

Ділимося болючою вісткою, що в суботу, 23-го жовтня 1954 р., помер трагічною смертю бл. п.

МИХАЙЛО КОЛІНКО

Покійний народився 27. травня 1889 р. в Дрогобичі, Західна Україна.

Парастас буде відправлений в п'ятницю, 29-го жовтня, о год. 8-ій вечором.

Похорон відбудеться в суботу, 30-го жовтня 1954 р., о год. 9-ій рано з похоронного заведення М. Насевич до Катедрального Храму при Френклин вул., а звідти на цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибиті
СИН ВАСИЛЬ З РІДНЕЮ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Відділ 424 Пам'яті Героїв Крут повідомляє, що загальні збори членів відбудуться в неділю, 31-го жовтня, о год. 12:30 пополудні під ч. 2225 N. Mascher St. — Управа.